

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การศึกษาตามแนวพุทธปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนวิถีพุทธคือกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนทั้งทางด้านความประพฤติ ศิล สมาธิ ปัญญา เพื่อความเจริญงอกงามทุกขั้นตอนของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกิน อยู่ ดู ฟัง ในชีวิตประจำวัน ที่มีสติสัมปชัญญะคอยกำกับให้ผู้เรียนพัฒนาตนจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เจริญสืบต่อไป และเนื่องจากพุทธศาสนามีหลักการพัฒนามานุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะฝึกฝนและพัฒนาตนได้ ประกอบกับวิเคราะห์ผู้เรียนว่ามีสติปัญญา อุปนิสัย ความพร้อม และภูมิหลังที่แตกต่างกัน การพัฒนาจึงเน้นที่ตัวผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโครงการโรงเรียนวิถีพุทธมีความสำคัญยิ่ง ดังนั้น ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) จึงได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนตามหลักการโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยจัดการเรียนการสอนบูรณาการหลักธรรม เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความสุข

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาพุทธ
๒. เพื่อให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา
๓. เพื่อให้นักเรียนได้บริหารจัดการเจริญปัญญา มีจิตใจสงบก่อให้เกิดสมาธิ
๔. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

๑. เชิงปริมาณ

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณุปลัภูมิ) ดำเนินการตามแนวทางของโรงเรียนวิถีพุทธ ร้อยละ ๙๐ (แนวทางดำเนินการ ๒๙ ประการ)

๒. เชิงคุณภาพ

นักเรียนได้รับการพัฒนาปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้นำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความสุข

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมตามแบบของโรงเรียนวิถีพุทธ
- ๒. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการวิถีพุทธ
- ๓. ครูและ นักเรียน ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาพุทธ

บทที่ ๒

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณปถัมภ์)
๒. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

๑. กลยุทธ์โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณปถัมภ์)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณปถัมภ์) ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ไว้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๒ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ ๖ พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

หลักการและแนวทางในการควบคุมประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์

๑. การบริหารแผน

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณปถัมภ์) ใช้หลักธรรมาภิบาล “Good Governance” ในการบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๖ ประการดังนี้

๑.๑ หลักนิติธรรม คือ การดำเนินการใดๆจะต้องถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นหลักในการดำเนินการในทุกขั้นตอน

๑.๒ หลักคุณธรรม คือ การดำเนินการใดๆจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องไม่ผิดศีลธรรมอันดี ไม่ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียเดือดร้อน

๑.๓ หลักความโปร่งใส คือ การดำเนินการใดๆจะต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

๑.๔ หลักความมีส่วนร่วม คือ การดำเนินการใดๆจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๑.๕ หลักความรับผิดชอบ คือ การดำเนินการใดๆจะมีผู้ได้รับมอบหมายและต้องมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะปรับปรุงและแก้ไขได้ต่อไป

๑.๖ หลักความคุ้มค่า คือ การดำเนินการใดๆ ต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัด คุ้มค่า และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การกำกับติดตาม

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณุปลัภูมิ) กำหนดแนวทางการกำกับติดตามการดำเนินงานในการบริหารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ โดยยึดหลัก PDCA : DEMING CYCLE (วงจรคุณภาพ) โดย Dr.Edward W. Deming ดังนี้

๒.๑ P : PLAN การวางแผนจัดทำโครงการ

- วัตถุประสงค์เหมาะสม และสอดคล้องกับแผนของพันธกิจหรือไม่
- มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือไม่
- ระยะเวลาดำเนินการที่กำหนดไว้เหมาะสมหรือไม่
- งบประมาณที่กำหนดเหมาะสมหรือไม่
- มีการเสนอเพื่อขออนุมัติก่อนดำเนินการหรือไม่

๒.๒ D : DO การกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามโครงการ

- มีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการหรือไม่
- มีผู้รับผิดชอบดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่
- มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยเพียงไร
- สามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่
- สามารถดำเนินการได้ตามงบประมาณที่กำหนดไว้หรือไม่

๒.๓ C : CHECK ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน

- ได้มีการกำหนดวิธี/รูปแบบการประเมินหรือไม่
- มีรูปแบบของการประเมินเหมาะสมหรือไม่
- ผลของการประเมินตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
- ปัญหา/จุดอ่อนที่พบในการดำเนินการมีหรือไม่
- ข้อดี/จุดแข็ง ของการดำเนินการมีหรือไม่

๒.๔ A : ACTION นำข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามการดำเนินงานไปปรับปรุงต่อไป

- มีการระดมสมองเพื่อหาทางแก้ปัญหาค้นพบ
- มีการระดมสมองเพื่อหาทางเสริมข้อดี/จุดแข็งเพิ่มขึ้น
- มีการนำผลที่ได้จากการระดมสมองเสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณาสำหรับใช้

วางแผนจัดทำโครงการในครั้งต่อไป

- กำหนดกลยุทธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในครั้งต่อไป

๓. ระบบการติดตามประเมินผล

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณุปลัภูมิ) กำหนดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณุปลัภูมิ) พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ ดังนี้

๓.๑ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ

๓.๒ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

๓.๓ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผล

๓.๔ ดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผล

๔. รายงานผลการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผล โดยแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ

๔.๑ ระยะที่ ๑ รายงานผลการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผลระหว่างปฏิบัติ

๔.๒ ระยะที่ ๒ รายงานผลการปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผลเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น

๕ .นำข้อมูลที่ได้จากการรายงานทั้ง ๒ ระยะ มาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อนำผลการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวไปพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

๒. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

โรงเรียนวิถีพุทธ คือ โรงเรียนระบบปกติทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้ หรือนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา เน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาอย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้พัฒนาการกิน อยู่ ดู ฟัง ให้เป็น โดยผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรมแสงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตา เป็นฐานการดำเนินชีวิต

๒.๑ ความสำคัญและความเป็นมาของโรงเรียนวิถีพุทธ

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทยได้รับการกล่อมเกลาจากคำสอนของพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ยุคแรกของประวัติศาสตร์ชาติไทย จนกล่าวได้ว่าวิถีพุทธ คือ วิถีวัฒนธรรมของชาวไทยส่วนใหญ่ จนมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ทั่วโลกตระหนักและให้การยอมรับ

พุทธธรรมหรือพุทธศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมชาติ ของโลกและชีวิตที่แท้จริง และฝึกให้ผู้ศึกษาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตั้งแต่ระดับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนทั่วไป คือ การกิน อยู่ ดู ฟัง จนถึงระดับการดำเนินชีวิตของนักบวชผู้มั่งมีชีวิตที่บริสุทธิ์ และในทุกระดับยังผลให้ผู้ศึกษาเองมีความสุขพร้อมๆ กับช่วยให้คนรอบข้างและสังคมมีความสุขพร้อมกันไปด้วยอย่างชัดเจน มีกรอบการพัฒนาหลักเป็นระบบการศึกษา ๓ ประการ เรียกว่า ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกหัดอบรม เพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา ไตรสิกขานี้เป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้านและทุกวัย อีกมีความง่ายยาก

ตั้งแต่เรื่องเบื้องต้นทั้งของเด็กและผู้ใหญ่จนถึงเรื่องที่จะเอืดยึดซับซ้อนที่อยากจะหาองค์ความรู้อื่นใดมาเทียบได้

ด้วยคุณค่าขององค์ความรู้ในพุทธธรรมและระบบไตรสิกขาที่ชัดเจนในการศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกวัย ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงมีแนวความคิดที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษานำระบบของพุทธธรรมมาประยุกต์จัดกับระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาปัจจุบัน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติกำหนด ที่มีคุณสมบัติของการเป็นคนที่ดี เก่ง มีความสุขอย่างแท้จริง อันเป็นเป้าหมายแท้ของพุทธธรรมอยู่แล้วให้มีความชัดเจนขึ้น โดยผ่านการดำเนินงานของ “โรงเรียนวิถีพุทธ” อันจะเป็นตัวอย่างที่จะขยายผลสู่การพัฒนาในโรงเรียนอื่นๆ ในวงกว้างต่อไป

๒.๒ รูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ

๒.๒.๑ จุดเน้น โรงเรียนวิถีพุทธดำเนินการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น ” คือ มีปัญญารู้เข้าใจในทางคุณค่าแท้ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตา เป็นฐานการดำเนินชีวิตโดยมีผู้บริหารและคณะครูเป็นกัลยาณมิตรการพัฒนา

๒.๒.๒ ลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการจัดสภาพทุกๆ ด้าน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญา วุฒิธรรม ๔ ประการ คือ

๑. สัมปรีตสังเสวะ หมายถึงการอยู่ใกล้คนดี ใกล้ผู้รู้ มีครู อาจารย์ดี มีข้อมูล มีสื่อที่ดี
๒. สัทธัมมัสสวนะ หมายถึง เอาใจใส่ศึกษาโดยมีหลักสูตร การเรียนการสอนที่ดี
๓. โยนิโสมนสิการ หมายถึง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผลที่ดีและ

ถูกวิธี

๔. อัมมานุสรมปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้ถูกต้องเหมาะสม

๒.๓ แนวทางดำเนินการ ๒๙ ประการสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วย

บทที่ ๓

วิธีการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการ

โครงการโรงเรียนวิถีพุทธเป็นโครงการเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งการประเมินตามกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

- กิจกรรมจิตอาสา
- กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข
- กิจกรรมงามอย่างไทย
- กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้
- กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก
- กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะกับพระอาจารย์

วิธีการประเมินโครงการ

ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัมภ์) รวมทั้งสิ้น ๓๘๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

๑. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม (กิจกรรมจิตอาสา, กิจกรรมงามอย่างไทย, กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะกับพระอาจารย์)
๒. แบบบันทึกพฤติกรรมกรรการรักษาศิลปะ ๕ (กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข)
๓. ประเมินจากสมุดเงินฝาก (กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้)
๔. ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑ สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ

๒. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม

n แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

บทที่ ๔

ผลการดำเนินการ

จากการประเมินผลโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ สามารถสรุปตามกิจกรรมที่ทำได้ดังนี้

- กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมจิตอาสา
- กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข
- กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมงามอย่างไทย
- กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้
- กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก
- กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะกับพระอาจารย์

สรุปผลการประเมินภาพรวมหลังเสร็จสิ้นโครงการ

เกณฑ์การให้คะแนน

- ๑ คะแนนอยู่ในระดับต่ำกว่า ๖๐ %
- ๒ คะแนนอยู่ในระดับ ๖๐ – ๖๙ %
- ๓ คะแนนอยู่ในระดับ ๗๐ – ๗๙ %
- ๔ คะแนนอยู่ในระดับ ๘๐% ขึ้นไป

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๑	๒	๓	๔
๑. โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์				/
๒. ความพึงพอใจในความสำเร็จของงาน/กิจกรรม/โครงการ			/	
๓. ในระหว่างการดำเนินงานปัจจัยต่างๆต่อไปนี้เกิดขึ้นเพียงใด				/
๓.๑. ความเหมาะสม/เพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติงาน				
๓.๒. ความเหมาะสม/ของงบประมาณที่ใช้				/
๓.๓. ความเหมาะสม/เพียงพอของบุคลากร				/
๓.๔. ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดเวลา			/	
๔. ผลงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายทำให้เกิดผลตามที่คาดหวัง				/
๕. ผลงานได้รับความสนใจ สนับสนุนดำเนินการต่อไป				/
รวมคะแนน	๓๐			
เฉลี่ย	๓.๗๕			

สรุปผล นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านบึง(อำนาจคุณุปลัภูมิ)ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด มีผลการประเมิน ๓.๗๕ หรือร้อยละ ๙๓.๗๕

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข

ตารางที่ ๓ สรุปผลการประเมินพฤติกรรมการรักษา ศิล ๕ “กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข”

ชั้น	จำนวน นักเรียนเต็ม	จำนวนนักเรียน ที่ ปฏิบัติตามศิลปะ ๕	ร้อยละของนักเรียน ที่ ปฏิบัติตามศิลปะ ๕	หมายเหตุ
ประถมศึกษาปีที่ ๑/๕	๓๐	๒๙	๙๖.๖๗	ศิลปะข้อที่ นักเรียนมัก ปฏิบัติผิด คือ ข้อที่ ๑ และ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๖
ประถมศึกษาปีที่ ๑/๖	๓๑	๓๐	๙๖.๗๗	
ประถมศึกษาปีที่ ๒/๔	๒๖	๒๖	๑๐๐.๐๐	
ประถมศึกษาปีที่ ๒/๕	๒๕	๒๓	๙๒.๐๐	
ประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๘	๓๕	๙๒.๑๑	
ประถมศึกษาปีที่ ๔/๓	๔๔	๔๐	๙๐.๙๑	
ประถมศึกษาปีที่ ๕/๒	๒๕	๒๒	๘๘.๐๐	
ประถมศึกษาปีที่ ๕/๓	๒๔	๒๓	๙๕.๘๓	
ประถมศึกษาปีที่ ๖/๒	๓๐	๒๕	๘๓.๓๓	
รวม	๒๗๓	๒๕๓	๘๖.๓๔	
เฉลี่ยร้อยละ	๘๔.๒๔			

จากการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ ๕ พาสุข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ พบว่า นักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตามหลักศิลปะ ๕ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๓๔ นักเรียนที่ปฏิบัติตนผิดศิลปะ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๖ และศิลปะ ข้อที่นักเรียนกระทำผิดซ้ำๆได้แก่ ข้อที่ ๑ และ ๔ ซึ่งต้องให้ความรู้และปรับพฤติกรรมนักเรียน ในปีการศึกษาต่อไป

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้

ตารางที่ ๕ สรุปผลการประเมิน “กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้”

ชั้น	จำนวนเต็ม นักเรียน	จำนวนนักเรียน ที่ ประหยัด ออม	ร้อยละของนักเรียนที่ ประหยัด ออม
ประถมศึกษาปีที่ ๑/๕	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๑/๖	๓๑	๓๑	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๒/๔	๒๖	๒๖	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๒/๕	๒๕	๒๕	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๓/๓	๓๘	๓๘	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๔/๓	๔๔	๔๔	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕/๒	๒๕	๒๕	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕/๓	๒๔	๒๔	๑๐๐.๐๐
ประถมศึกษาปีที่ ๖/๒	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
รวม	๒๗๓	๒๗๓	๑๐๐.๐๐
คิดเป็นร้อยละ	๑๐๐.๐๐		

จากการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการออมเงินโดยการฝากเงิน (สมุดเงินฝาก) มีผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีผลการประเมินในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๖ แบบสรุปผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

จากการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖
ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกวิชาของ ชั้น ป.๑-๖ มีผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๕๓
โดยผลการประเมินเฉลี่ยของแต่ละชั้นดังนี้ ชั้น ป.๑/๕ คะแนนเฉลี่ย ๗๙.๔๒ ชั้น ป.๑/๖ คะแนนเฉลี่ย
๖๗.๐๕ ชั้น ป.๒/๔ คะแนนเฉลี่ย ๘๑.๒๒ ชั้น ป.๒/๕ คะแนนเฉลี่ย ๗๘.๘๑ ชั้น ป.๓/๓ คะแนนเฉลี่ย
๗๘.๘๐ ชั้น ป.๔/๓ คะแนนเฉลี่ย ๗๖.๗๘ ชั้นป.๕/๒ คะแนนเฉลี่ย ๗๖.๑๐ ชั้น ป.๕/๓ คะแนน
เฉลี่ย ๗๕.๔๗ และชั้น ป.๖/๒ คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๕๘

บทที่ ๕

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาพุทธ
๒. เพื่อให้นักเรียนได้บริหารจัดการเจริญปัญญา มีจิตใจสงบก่อให้เกิดสมาธิ
๓. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักธรรมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ – ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) รวมทั้งสิ้น ๓๘๕ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

๑. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม (กิจกรรมจิตอาสา, กิจกรรมงามอย่างไทย, กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะกับพระอาจารย์)
๒. แบบบันทึกพฤติกรรมกรรการรักษาศีล ๕ (กิจกรรมศีล ๕ พาสุข)
๓. ประเมินจากสมุดเงินฝาก (กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้)
๔. ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก)

สรุปผลการประเมินโครงการ

ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ มีดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมจิตอาสา ผลการประเมินพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) มีความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๘ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๑ ระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ ๙.๐๑

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมศีล ๕ พาสุข ผลการประเมินพบว่าในภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) ประพฤติปฏิบัติตามหลักศีล ๕ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๓๔ นักเรียนที่ปฏิบัติตนผิดศีล ๕ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๖

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมงามอย่างไทย ผลการประเมินพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) มีผลการประเมินรวมอยู่ในระดับระดับดี คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๕ ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๕

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้ ผลการประเมินพบว่านักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) ชั้น ป.๓ และ ป.๖ รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการออมเงินโดยการฝากเงิน (สมุดเงินฝาก) โดยมีผลการประเมินในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก ผลการประเมินพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกวิชาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปถัมภ์) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๓๑ โดยชั้น ป.๑/๕ คะแนนเฉลี่ย ๗๙.๔๒ ชั้น ป.๑/๖ คะแนนเฉลี่ย ๖๗.๐๕ ชั้น ป.๒/๔ คะแนนเฉลี่ย ๘๑.๒๒ ชั้น ป.๒/๕ คะแนนเฉลี่ย ๗๘.๘๑ ชั้น ป.๓/๓ คะแนนเฉลี่ย ๗๘.๘๐ ชั้น ป.๔/๓ คะแนนเฉลี่ย ๗๖.๗๘ ชั้นป.๕/๒ คะแนนเฉลี่ย ๗๖.๑๐ ชั้น ป.๕/๓ คะแนนเฉลี่ย ๗๕.๔๗ และชั้น ป.๖/๒ คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๕๘

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะ...กับพระอาจารย์ ผลการประเมินพบว่านักเรียนชั้นอนุบาล ๑ - นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปถัมภ์) ได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม โดยรวมเฉลี่ยร้อยละ ๙๑.๖๖

อภิปรายผล

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธดำเนินตามรูปแบบการประเมินทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาพุทธ ได้บริหารจัดการเจริญปัญญา มีจิตใจสงบก่อให้เกิดสมาธิ และได้เรียนรู้หลักธรรมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากผลการประเมินโครงการพบว่า

กิจกรรมจิตอาสา นักเรียนร้อยละ ๗๖.๗๘ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมในระดับมาก สามารถสรุปได้ว่านักเรียนเป็นผู้ที่มีจิตอาสา มีน้ำใจเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งกิจกรรมนี้ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักเรียนต่อไป สอดคล้องกับวลัยรัตน์ ยิ่งดำนุ่น (๒๕๕๕ : ๑๔๖) ที่กล่าวว่าโรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมจิตอาสาสม่ำเสมอ จะช่วยเหลือสังคมได้เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนในภาพรวมที่ชัดเจน สร้างให้มีคุณธรรมจิตอาสามากขึ้นและเป็นแบบอย่างแก่รุ่นน้องๆต่อไป และจะนำไปเป็นแบบอย่างในอนาคตเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่

กิจกรรมศิลปะ ๕ พาสู่ฯ ในภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปถัมภ์) ประพฤติปฏิบัติตามหลักศิลปะ ๕ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๓๔ แต่ยังมีศิลปะ ๕ ข้อที่ ๑, ๒ และ ๔ ซึ่งนักเรียนยังปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งต้องปรับพฤติกรรมนักเรียนในปีการศึกษาถัดไป สอดคล้องกับปัทมา ผาดจันทิก (๒๕๕๐) ที่ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามศิลปะ ๕ ของนักศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติตนตามศิลปะ ๕ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะข้อ ๕ เรื่องการไม่เสพยาเสพติด ส่วนศิลปะ ๕ ที่นักศึกษามักจะละเมิดมากที่สุดคือศิลปะข้อ ๔

กิจกรรมงามอย่างไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ มีผลการประเมินรวมอยู่ในระดับระดับดีคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๕ แต่ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในปีการศึกษาถัดไป คือ มารยาทด้านการพูด การกราบ การเดินและการนั่ง สอดคล้องกับอิงอร รอดน้อย (๒๕๕๑) ที่กล่าวว่ามารยาทไทยเป็น

สิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ดังนั้นจึงควรดำเนินกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมมารยาทไทยที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กเกิดคุณลักษณะในตนเองอย่างแท้จริง

กิจกรรมประหยัด ออม ถนอมใช้ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) ทุกระดับชั้นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๘๐ รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการออมเงินโดยการฝากเงิน (สมุดเงินฝาก) แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมประหยัด อดออม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ดี สอดคล้องกับธงชัย บุญพิเชษฐวงศ์ (๒๕๕๓) ที่กล่าวว่า การออมทรัพย์เป็นการเก็บเงินเพื่อใช้จ่ายในวันข้างหน้า ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก

กิจกรรมใฝ่รู้สู่สิ่งยาก นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกวิชา มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ๗๓.๕๘ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ ๗๐ แสดงให้เห็นว่าหลังการจัดกิจกรรมนักเรียนมีพฤติกรรมใฝ่รู้มากขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๒ : ๒๗) ที่กำหนดจุดเน้นในการพัฒนาสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ไว้ว่าผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (ใฝ่เรียนรู้)

กิจกรรมเรียนรู้ธรรมะ...กับพระอาจารย์ นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ - นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจคุณุปลัภูมิ) ได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม โดยรวมเฉลี่ยร้อยละ ๙๑.๖๖ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายของกิจกรรมที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ ๙๐ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ (๒๕๕๑) ที่ตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ไว้ว่าเพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และเพื่อปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถนำความรู้และคุณธรรมไปบูรณาการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการประเมินไปใช้

๑. เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีทิศทางในเชิงบวก จึงควรมีการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๒. ผลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

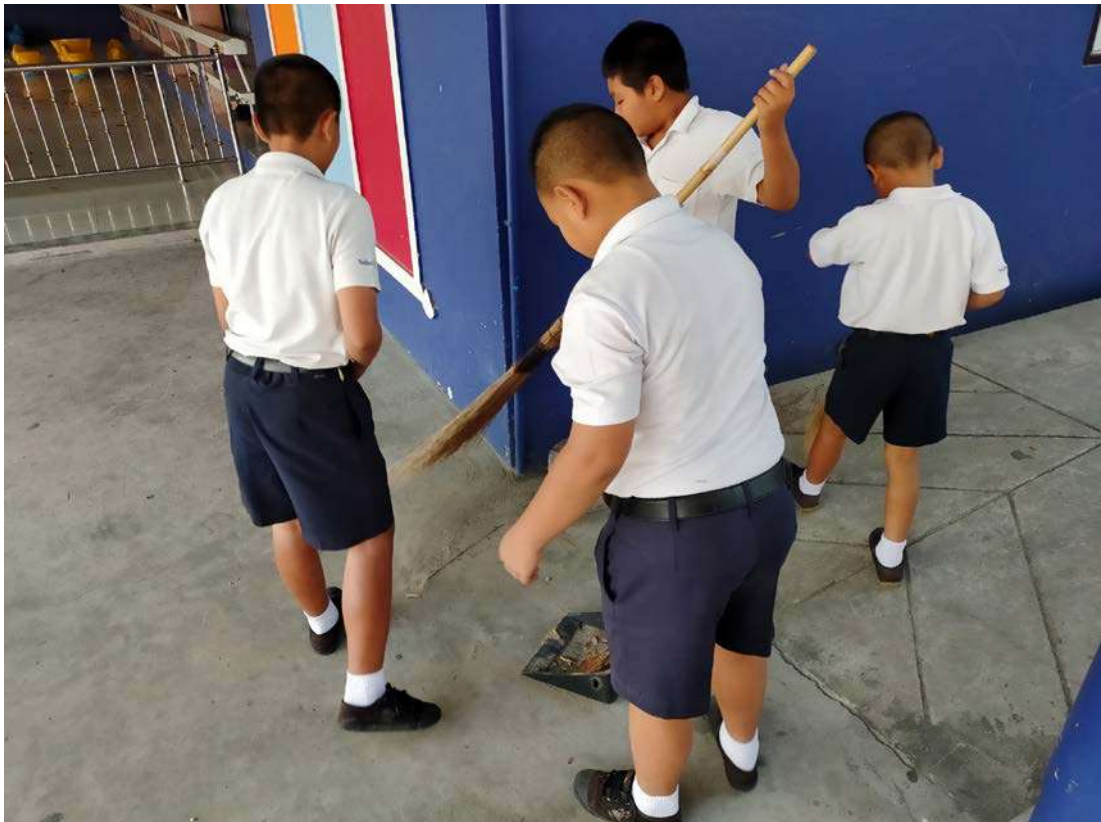
ภาคผนวก ข

ประมวลภาพกิจกรรม

จิตอาสาช่วยยกของ

จิตอาสาทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

จิตอาสาทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

จิตอาสาทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

จิตอาสาทำความสะอาดสนามเด็กเล่น

จิตอาสาเก็บขยะบริเวณสนามฟุตบอลหน้าโรงเรียน

จิตอาสาทำความสะอาดห้องน้ำ

จิตอาสาจัดห้องประชุมโรงเรียน

พระอาจารย์ให้ความรู้

นักเรียนรับชมวีดิทัศน์ คติสอนใจ

บูชาพระรัตนตรัย

นักเรียนฟังพระสวดเจริญพระพุทธมนต์

ประเคนภัตตาหาร

นักเรียนเวียนเทียนวันมาฆบูชา

สมุดเงินฝากของนักเรียน

นักเรียนฝากเงินออม

กิจกรรมรักษาศีล นั่งสมาธิ

กิจกรรมสวดมนต์แปล

